

Udskriftsdato: 15. maj 2025 (Gældende)

2020-35. Afslag på aktindsigt i COVID-19 beredskab

Ministerium: Folketingets Ombudsmand

2020-35. Afslag på aktindsigt i COVID-19 beredskab

Region Sjælland afslog en anmodning fra en journalist om aktindsigt i regionens indrapportering til Sundhedsstyrelsen om regionens beredskab til håndtering af COVID-19. I sit afslag på aktindsigt henviste regionen til den såkaldte generalklausul i offentlighedslovens § 33, nr. 5. Regionen anførte bl.a., at aktindsigten ville kunne have væsentlige skadevirkninger i forhold til at modvirke uro og panik i befolkningen på grund af den ekstraordinære situation, som Danmark befandt sig i. Ankestyrelsen afviste at rejse en tilsynssag over for regionen.

Ombudsmanden udtalte, at bestemmelsen i offentlighedslovens § 33, nr. 5, er tiltænkt et snævert anvendelsesområde og derfor kun finder anvendelse, når hemmeligholdelse må anses for klart påkrævet, og der er en nærliggende fare for, at de beskyttelsesværdige interesser vil lide skade af betydning. Ombudsmanden udtalte – med henvisning til offentlighedslovens § 1, stk. 1 – endvidere, at befolkningen som det klare udgangspunkt skal have indsigt i forholdene i forvaltningen, også hvor den viden kan give grundlag for utryghed og bekymring. Det gælder ikke mindst, når aktindsigtsanmodningen angår spørgsmål af væsentlig samfunds- og sundhedsmæssig interesse.

Det var ombudsmandens opfattelse, at hensynet til at modvirke panik e.l. i befolkningen er et hensyn, der kan begrunde, at der gives afslag på aktindsigt efter bestemmelsen i offentlighedslovens § 33, nr. 5. Det måtte dog efter ombudsmandens opfattelse kræve, at de mulige skadevirkninger går videre end til at skabe eller forøge en generel eller abstrakt utryghed og usikkerhed i befolkningen. Endvidere skal de mulige skadevirkninger være såvel konkretiserede som sandsynliggjorte. Og det skal som led heri overvejes, om skadevirkningerne i form af panik e.l. kun kan forebygges ved at tilbageholde oplysningerne, eller om det vil være tilstrækkeligt at supplere de ønskede oplysninger med anden information, der vil give befolkningen en bedre samlet forståelse af forholdene.

Det, som regionen havde anført som begrundelse for at hemmeligholde oplysningerne, var efter ombudsmandens opfattelse for generelt og udokumenteret til, at regionen kunne afslå aktindsigtsanmodningen.

Regionen havde i forbindelse med ombudsmandens behandling af sagen foretaget en fornyet vurdering af aktindsigtsanmodningen og i lyset af den forgangne tid givet aktindsigt i oplysningerne. Ombudsmanden foretog sig derfor ikke mere i sagen hverken over for regionen eller Ankestyrelsen.

(Sag nr. 20/02916)

I det følgende gengives ombudsmandens udtalelse om sagen:

Ombudsmandens udtalelse

1. Hvad drejer sagen sig om?

På baggrund af en stigning i antallet af personer smittet med COVID-19 i Danmark meddelte regeringen på et pressemøde den 11. marts 2020, at der ville blive iværksat en nedlukning af store dele af den offentlige sektor. Der er efterfølgende på grund af den ekstraordinære situation blevet indført en række restriktioner og tiltag for at mindske smittespredningen.

Forud for nedlukningen svarede regionerne, herunder Region Sjælland, på en række spørgsmål fra Sundhedsstyrelsen om regionernes sygehusberedskab for at skabe et overblik over regionernes beredskab til håndtering af COVID-19 i Danmark.

Den 11. marts 2020 bad du bl.a. Region Sjælland om aktindsigt i ”det overblik over kapacitet og mulige kapacitetsmangler, som I har indrapporteret til Sundhedsstyrelsen vedrørende håndtering af COVID-19-udbrud/epidemi (...)”.

Ved en afgørelse af 13. marts 2020 gav Region Sjælland dig afslag på aktindsigt med henvisning til, at oplysningerne var omfattet af bestemmelsen i § 33, nr. 5, i offentlighedsloven.

Du klagede den 16. marts 2020 over Region Sjællands afgørelse. Regionen fastholdt ved en afgørelse af 23. april 2020 sit afslag på aktindsigt og sendte din sag til Ankestyrelsen, Tilsynet. Ankestyrelsen besluttede ved en afgørelse af 18. maj 2020 ikke at rejse en tilsynssag på baggrund af din klage.

Den 28. maj 2020 klagede du til mig over afgørelserne fra Region Sjælland og Ankestyrelsen. Du klagede endvidere til mig over afslag på aktindsigt fra de fire øvrige regioner, som du havde sendt samme aktindsigtsanmodning til, samt Ankestyrelsens afgørelser i disse sager.

Den 25. juni 2020 meddelte jeg dig, at jeg havde besluttet at koncentrere min undersøgelse til Region Sjællands afgørelser af henholdsvis 13. marts og 23. april 2020 samt Ankestyrelsens afgørelse af 18. maj 2020, og jeg bad de to myndigheder om en udtalelse om sagen. Jeg har derfor ikke foretaget en undersøgelse af de øvrige regioners afgørelser mv.

Jeg modtog herefter Ankestyrelsens udtalelse af 8. september 2020 sammen med Region Sjællands udtalelse af 13. august 2020. Regionen besluttede i den forbindelse at sende dig de akter, som regionen oprindeligt ikke havde givet aktindsigt i. Jeg forstår, at dette skyldes den tid, der var gået siden dokumenternes udarbejdelse. Den 1. oktober 2020 oplyste du, at du ingen bemærkninger havde til Region Sjællands og Ankestyrelsens udtalelser om sagen.

De dokumenter, som du ønskede indsigt i, indeholder bl.a. oplysninger fra Region Sjælland om belægningsprocent på intensive sengeafsnit og antallet af respiratorer samt beskrivelse af scenarier for udviklingen af behov for intensive sengepladser, herunder regionens sygehusberedskab.

Nedenfor under pkt. 2 tager jeg stilling til Region Sjællands afgørelse af 13. marts 2020 (og genvurderingen af 23. april 2020) om på dette tidspunkt at undtage de ønskede oplysninger fra aktindsigt med henvisning til bestemmelsen i offentlighedslovens § 33, nr. 5. Ankestyrelsens afgørelse om ikke at rejse en tilsynssag er behandlet nedenfor under pkt. 3.

Jeg er opmærksom på, at Region Sjælland og Ankestyrelsen har foretaget en vurdering af, om miljøoplysningsloven (lovbekendtgørelse nr. 980 af 16. august 2017) finder anvendelse i forhold til din aktindsigtsanmodning. Da jeg – som det fremgår under pkt. 2.5 nedenfor – mener, at Region Sjælland ikke havde grundlag for at undtage de ønskede oplysninger fra aktindsigt med henvisning til bestemmelsen i offentlighedslovens § 33, nr. 5, har jeg besluttet ikke at undersøge spørgsmålet om, hvorvidt miljøoplysningsloven finder anvendelse i forhold til oplysninger i sagen. Jeg bemærker i den forbindelse, at min vurdering af afslagets berettigelse ville have været den samme, såfremt sagen skulle bedømmes efter miljøoplysningsloven.

2. Region Sjællands undtagelse af oplysninger fra aktindsigt

2.1. Retsgrundlaget

Offentlighedslovens § 1, stk. 1 (jf. lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020), foreskriver følgende:

”§ 1. Loven har til formål at sikre åbenhed hos myndigheder m.v. med henblik på navnlig at understøtte

- 1) informations- og ytringsfriheden,
- 2) borgernes deltagelse i demokratiet,
- 3) offentlighedens kontrol med den offentlige forvaltning,
- 4) mediernes formidling af informationer til offentligheden og
- 5) tilliden til den offentlige forvaltning. ”

I betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven, kapitel 8, pkt. 3, s. 242 ff., anføres bl.a. følgende om de hensyn, som taler for, at der skal gælde en almindelig offentlighedsordning i forhold til den offentlige forvaltning:

”3.1.1. Hensynet til et åbent, demokratisk samfund samt til informations- og ytringsfriheden

Offentlighedsprincippet kan – som også fremhævet af Offentlighedskommissionen af 1956 – betragtes som en udbygning af folkestyret, og en almindelig adgang til dokumenter i den offentlige forvaltning må i dag anses for at være et helt centralt kendetegn for et åbent, demokratisk samfund.

Det ligger således i naturlig forlængelse af den omstændighed, at det er befolkningen, som gennem valghandlingen bestemmer, hvilke politikere og politiske partier der skal have det overordnede ansvar for den offentlige forvaltning, at befolkningen har en almindelig adgang til forvaltningens dokumenter.

Den indsigt i forvaltningen, som offentlighedsprincippet sikrer, vil endvidere fra en principiel betragtning give befolkningen mulighed for at følge med i, hvordan politikerne forvalter ansvaret, og befolkningen vil derved kunne få et bedre grundlag for ved f.eks. fremtidige folketings- eller kommunalvalg at tage stilling til, om de pågældende politikere fortsat skal have magten.

Offentlighedsprincippet centrale rolle i et demokratisk samfund viser sig også ved den betydning, som adgang til forvaltningens oplysninger har for den offentlige debat.

Den viden, som en borger opnår ved at få kendskab til forvaltningens oplysninger, kan således betyde, at den pågældende borger søger at skabe debat om en sag, og offentlighedsprincippet kan i et sådant tilfælde være baggrunden for, at der i det hele taget opstår offentlig debat om et væsentligt samfundsmæssigt spørgsmål. Både i sådanne tilfælde og i tilfælde, hvor en sag allerede er genstand for debat i f.eks. medierne, vil indsigten i sagens oplysninger endvidere i almindelighed gøre den pågældende borger eller journalist mv. bedre oplyst om sagen og herved vil debatten kunne foregå på et mere kvalificeret og velunderbygget grundlag.

Hertil kommer, at offentlighedsprincippet fremmer informations- og ytringsfriheden, der er afgørende forudsætninger for et demokrati.

Denne sammenhæng mellem offentlighedsprincippet og informations- og ytringsfriheden skal bl.a. ses i lyset af, at princippet som nævnt indebærer, at borgerne kan modtage oplysninger om væsentlige samfundsforhold, herunder spørgsmål af politisk karakter, og at borgerne på denne baggrund kan deltage i den offentlige debat på et mere oplyst grundlag. (...).

...

3.1.2. Hensynet til offentlighedens kontrol

Den offentlige forvaltnings virksomhed – herunder i forbindelse med behandlingen af generelle og konkrete sager – er af stor samfundsmæssig betydning, da virksomheden bl.a. angår spørgsmål af politisk karakter og spørgsmål, der efter omstændighederne kan være af indgribende betydning for den enkelte borger.

Det er derfor af afgørende betydning, at der i et demokratisk samfund eksisterer nogle mekanismer, der kan bringes i anvendelse med henblik på at føre kontrol med den offentlige forvaltnings udførelse af sin virksomhed.

I den sammenhæng har offentlighedsprincippet betydning, idet princippet giver befolkningen adgang til forvaltningens sager og dokumenter og dermed mulighed for at føre kontrol med forvaltningsmyndighedernes udførelse af deres opgaver. I den forbindelse er det navnlig medierne, som via deres dækning og undersøgelse af sager, der er under behandling i den offentlige forvaltning, står centralt som offentlighedens kontrollant.

...

3.1.3. Hensynet til offentlighedens tillid

Offentlighedsprincippet kan også medvirke til at underbygge og øge offentlighedens tillid til forvaltningsmyndighederne.

Ved at få indsigt i forvaltningsmyndighedernes udførelse af deres opgaver vil offentligheden kunne få større forståelse for forvaltningsmyndighedernes udførelse af deres opgaver, da offentligheden vil få indsigt i de hensyn og overvejelser, der ligger bag den enkelte myndigheds beslutning om at udføre opgaven på en bestemt måde.

På den måde kan offentlighedsprincippet medvirke til, at offentligheden ikke betragter den offentlige forvaltning som ”en lukket verden”, hvor behandlingen af sager er omgærdet af en hemmelighedskultur og foregår på et vilkårligt og usagligt grundlag.

Offentlighedens forståelse for forvaltningsmyndighedernes virksomhed kan derved også styrke forvaltningens legitimitet.

3.1.4. Hensynet til medierne

En almindelig adgang til de oplysninger som myndighederne er i besiddelse af, stiller et omfattende nyhedsmateriale til mediernes rådighed, og dette materiale kan medvirke til, at medierne informerer offentligheden på et korrekt grundlag og på en fyldestgørende måde. Herudover har en almindelig offentlighedsordning betydning for mediernes mulighed for at foretage undersøgende og dokumentarisk journalistik, ligesom ordningen har betydning for mediernes mulighed for at kontrollere den offentlige forvaltnings udførelse af dens opgaver. På denne baggrund kan offentlighedsprincippet siges at have betydning for mediernes rolle som offentlighedens informationsformidler samt mediernes adgang til at kontrollere forvaltningen, jf. også pkt. 3.1.2 ovenfor.”

Bestemmelsen i § 33, nr. 5, i offentlighedsloven har følgende ordlyd:

”§ 33. Retten til aktindsigt kan begrænses, i det omfang det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til:

...

5) Private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.”

I forarbejderne til bestemmelsen i § 33 (lovforslag nr. LF 144 af 7. februar 2013) er der anført bl.a. følgende:

”(…) Det er – som efter gældende ret – en betingelse for at undtage oplysninger efter bestemmelsen, at der er en nærliggende fare for, at de pågældende interesser vil lide skade.

...

Bestemmelsen i *nr. 5* – den såkaldte generalklausul – er enslydende med den gældende lovs § 13, stk. 1, nr. 6. Bestemmelsen har som efter gældende ret et snævert anvendelsesområde og forudsættes alene anvendt, hvor hemmeligholdelse af hensyn til offentlige eller private interesser er klart påkrævet.

Bestemmelsen skal i første række tilgodese beskyttelsesinteresser, der som sådan er anerkendt i lovens øvrige undtagelsesbestemmelser, men hvor de udtrykkelige bestemmelser har vist sig at være utilstrækkelige. Bestemmelsen kan imidlertid også i særlige tilfælde anvendes til at varetage beskyttelsesinteresser, der ikke har en snæver sammenhæng med de interesser, der er kommet til udtryk i undtagelsesbestemmelserne.

...

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.3.3 og pkt. 4.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger samt betænkningens kapitel 17, pkt. 4.2.6 (side 681 ff). ”

I betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven, kapitel 17, pkt. 4, s. 658 ff., er der anført bl.a. følgende om den tilsvarende bestemmelse i § 13 i den tidligere offentlighedslov (lov nr. 572 af 19. december 1985):

”4.1. Almindelige bemærkninger om bestemmelsen i § 13, stk. 1.

4.1.1. Konkret skøn

Det følger af formuleringen af indledningen til § 13, stk. 1, at den interesseafvejning, der er forudsat, skal foretages konkret i hvert enkelt tilfælde, og at der herunder også må foretages en konkret vurdering af hvert enkelt dokument for sig. En begæring om aktindsigt kan således kun afslås, hvis retten til at blive gjort bekendt med oplysninger i en sag eller et dokument efter et *konkret skøn* findes at burde vige for de nærmere opregnede *væsentlige hensyn til offentlige og private interesser*.

...

4.2.1. Væsentlighedsbedømmelsen

4.1.2.1. Det følger af bestemmelsens formulering, at aktindsigt kun kan afslås, hvis det er nødvendigt til beskyttelse af ’væsentlige hensyn’ til de i bestemmelsen opregnede interesser. Dette indebærer, at aktindsigt kun kan afslås i det tilfælde, hvor der er *nærliggende fare* for, at de nævnte interesser vil *lide skade af betydning*, jf. betænkning 325/1963 [om offentlighed i forvaltningen; min tilføjelse], side 61, og betænkning 857/1978 [om offentlighedslovens revision; min tilføjelse], side 263.

Der kan også henvises til FOB 1974.328 (341), hvor ombudsmanden med henvisning til, at den daværende undtagelsesbestemmelse kunne føre til en betænkelig udvanding af offentlighedslovens hovedprincip om offentlighed, anfører, at denne risiko må imødegås ’dels ved en forholdsvis stram fortolkning af undtagelsesreglerne [...] dels ved at der i forbindelse med kontrol med lovens overholdelse, bl.a. fra ombudsmandsinstitutionens side, fordres en konkretiseret og solid begrundelse for vedkommende myndigheds afslag på aktindsigt.’

...

4.2.6. Hensynet til private og offentlige interesser

...

4.2.6.2. Bestemmelsens indhold

Det fremgår af forarbejderne, at bestemmelsen i § 13, stk. 1, nr. 6, har karakter af en opsamlingsbestemmelse, der giver hjemmel til at meddele afslag på aktindsigt, hvor *væsentlige hensyn* til private eller offentlige interesser efter forholdets særlige karakter gør det påkrævet.

Det følger af 1985-lovens forarbejder, at bestemmelsen som hidtil kun skal anvendes i *begrænset omfang*, ligesom det følger af 1970-lovens forarbejder, at den kun vil skulle anvendes i tilfælde, hvor hemmeligholdelse af hensyn til det offentliges eller enkeltpersoners interesse er *klart påkrævet*.

Der kan imidlertid ikke drages absolutte grænser for, *hvilke typer af interesser* der kan varetages gennem anvendelsen af bestemmelsen. Den kan således benyttes til – hvad praksis vedrørende bestemmelsen også bekræfter – at tilgodese beskyttelsesinteresser, der er nært beslægtede med de interesser, der er anerkendt ved udformningen af lovens øvrige undtagelsesbestemmelser, men hvor de udtrykkelige bestemmelser har vist sig utilstrækkelige.

Derudover kan bestemmelsen anvendes til at varetage beskyttelsesinteresser, der ikke har en snæver sammenhæng med de interesser, der er kommet til udtryk i undtagelsesbestemmelserne. Da bestemmelsen i sit udgangspunkt er tiltænkt et snævert anvendelsesområde, må det dog antages, at der også stilles strenge krav med hensyn til styrken af det aktuelle beskyttelsesbehov, hvor der er tale om at anvende bestemmelsen i sådanne tilfælde, jf. FOB 1976, side 96. Der henvises også til Vogter, side 254 f., der gennemgår en række ældre udtalelser fra Justitsministeriets Lovafdeling samt ombudsmanden. ”

Om Offentlighedskommissionens overvejelser vedrørende fortsat anvendelse af generalklausulen efter den nye offentlighedslov fremgår bl.a. følgende af betænkningen, kapitel 17, pkt. 5.6.5, s. 721:

”Det er på denne baggrund kommissionens opfattelse, at der fortsat er grundlag for at opretholde generalklausulen i den nye offentlighedslov, og at det stadigvæk skal gælde, at bestemmelsen alene kan anvendes, hvor hemmeligholdelse af hensyn til offentlige eller private interesser er klart påkrævet. Bestemmelsen bør således som hidtil have et snævert anvendelsesområde. ”

Jeg kan vedrørende bestemmelsen også henvise til Mohammad Ahsan, Offentlighedsloven med kommentarer, 2. udgave (2020), s. 757 ff.

2.2. Ombudsmandens praksis

Fra ombudsmandens praksis om anvendelse af generalklausulen i offentlighedslovens § 33, nr. 5, kan nævnes bl.a. følgende sager:

FOB 2016-57 drejede sig om, hvorvidt en journalist kunne få oplysninger om, hvor mange stillere nogle partier havde fået på daværende tidspunkt. Social- og Indenrigsministeriet gav afslag på aktindsigt i form af dataudtræk fra vælgererklæringssystemet med henvisning til bl.a., at det enkelte parti ville blive frataget den reelle rådighed over, hvornår partiet anmeldte sig som opstillingsberettiget, hvis partierne løbende skulle stå offentligt til regnskab for fremdriften i deres indsamling af vælgererklæringer. Ombudsmanden kunne ikke afvise ministeriets synspunkt om, at det forhold, at offentligheden kunne blive bekendt med partiernes status som opstillingsberettiget, kunne indebære, at partierne kunne blive underlagt et pres for at anmelde sig tidligere, end de ellers måtte ønske. Ombudsmanden mente imidlertid ikke, at der forelå oplysninger – herunder f.eks. i form af udtalelser fra berørte partier – som nærmere kunne understøtte en bedømmelse af, hvor stort et sådant pres ville kunne være, og hvor vanskeligt det ville kunne være for partierne at modstå det. Under disse omstændigheder fandt ombudsmanden ikke, at de hensyn, som ministeriet pegede på, kunne anses for underbygget på en sådan måde, at bestemmelsen i § 33, nr. 5, kunne anvendes.

FOB 2017-3 drejede sig om Danmarks Tekniske Universitets (DTU) og Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøttes afslag på aktindsigt i oplysninger i en forskningsevalueringsrapport foretaget af fem eksterne forskere. Myndighederne anførte over for ombudsmanden bl.a., at aktindsigt i den konkrete evalueringsrapport ville medføre en nærliggende fare for, at DTU fremadrettet ikke kunne sikre en kritisk faglig og reel bedømmelse af den forskning, som blev foretaget ved universitetet. Det var ombudsmandens opfattelse, at hensynet til at sikre tilstrækkelig kvalitet i den forskning, som udføres ved et universitet, kunne være sagligt at varetage i vurderingen af, om der kunne gives afslag på aktindsigt efter § 33, nr. 5. Det var dog samtidig ombudsmandens opfattelse, at DTU's synspunkt om, at DTU ikke i fremtiden ville kunne sikre en kritisk faglig og reel bedømmelse, var for generelt og udokumenteret. Vurderingen var således ikke nærmere underbygget, f.eks. af udtalelser fra de forskere, der deltog i evalueringen, eller af andre konkrete oplysninger om, hvad der er almindelig praksis med hensyn til fortrolighed om evalueringer af forskning.

2.3. Region Sjællands afgørelser mv.

2.3.1. Region Sjællands afgørelse af 13. marts 2020

Region Sjælland anførte bl.a. følgende i sin afgørelse af 13. marts 2020 om afslag på aktindsigt:

”Region Sjælland har foretaget et konkret skøn i den foreliggende sag. Regionen har i den forbindelse lagt vægt på, at der i forbindelse med den nationale og regionale håndtering af COVID-19 udbruddet er tale om en ekstraordinær situation, hvor væsentlig hensyn og tungtvejende beskyttelsesinteresser gør sig gældende i forbindelse med, at regionen kan kommunikere uden offentlighed med Sundhedsstyrelsen. Regionen vurderer således, at der er en nærliggende fare for at de i bestemmelsen opregnede offentlige interesser kan lide skade, hvis der meddeles aktindsigt.

...

Region Sjælland henviser til de Centrale myndigheder (især Sundhedsstyrelsen men også Statsministeriet og Sundheds- og Ældreministeriet). Der kommer løbende udmeldinger fra disse ministerier om de forhold, der gør sig gældende, og der afholdes løbende pressemøder om Covid-19 situationen. ”

2.3.2. Region Sjællands genvurdering af 23. april 2020

Regionen fastholdt ved afgørelsen af 23. april 2020 sit afslag på aktindsigt og henviste bl.a. til betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven, kapitel 17, pkt. 4, s. 658 ff., samt til en udtalelse fra Justitsministeriet i sag L. A. 1983-543-1.

Derudover anførte Region Sjælland bl.a. følgende vedrørende baggrunden for afgørelsen om afslag på aktindsigt:

”Regionen traf afgørelse om afslag på aktindsigt på baggrund af den helt ekstraordinære situation i form af en pandemi, som medfører meget alvorlige konsekvenser for Danmark. Udbruddet og COVID-19 i Danmark og forsøgene på at inddæmme og afbøde de alvorlige konsekvenser af udbruddet bevirkede, at Folketinget siden den 11. marts 2020 har lukket Danmark, og der er samtidig indført væsentlige restriktioner i de almindelige anerkendte frihedsrettigheder.

En meddelelse af aktindsigt i overblik over kapacitet og især på kapacitetsmangler, som regionen havde indrapporteret til Sundhedsstyrelsen som led i COVID-19 udbruddet, ville kunne have væsentlige skadevirkninger i forhold til at modvirke uro og panik i befolkningen, hvis regionen selvstændigt og uden mulighed for at kunne skabe den fornødne baggrundsforståelse og mulighed for dialog, gav aktindsigt i de ønskede oplysninger.

Regionen henviser i den forbindelse til, at Sundhedsstyrelsen på baggrund af de indkomne indrapporteringer offentliggjorde dels et samlet overblik dækkende alle regioner dels et overblik over de enkelte regioner hver for sig. Sundhedsstyrelsen har samtidig via pressemøder m.v. sørget for på nationalt niveau at være tilgængelig for supplerende spørgsmål til det samlede overblik med henblik på at kunne imødegå misinformation og forhindre unødigt belastning af sundhedssektoren.

Regionen har i forbindelse med afslaget på aktindsigt endvidere inddraget det forhold, at de oplysninger, som er omfattet af aktindsigtsanmodningen udelukkende var et øjebliksbillede på kapacitetssituationen eller mangel på kapacitet, samt at det er op til Sundhedsstyrelsen at validere de indrapporterede tal. Regionen har således konkret vurderet, at hensynet til ikke at oplyse ’øjeblikstal’ som ville kunne medføre uro og usikkerhed hos en stor del af befolkningen i en nationalkrisesituation, må kunne bevirke anvendelsen af offentlighedslovens § 33, nr. 5.”

2.3.3. Region Sjællands udtalelse i sagen

2.3.3.1. Region Sjælland har i sin udtalelse af 13. august 2020 til mig anført bl.a. følgende vedrørende regionens anvendelse af bestemmelsen i offentlighedslovens § 33, nr. 5:

”I forbindelse med regionens anvendelse af offentlighedslovens § 33, nr. 5, i den konkrete sag var regionen vidende om, at der var tale om en anvendelse af en undtagelses- og opsamlingsbestemmelse i loven, der – som det fremgår af betænkning nr. 1510/2009 – kun er tænkt anvendt i et begrænset omfang.

A’s aktindsigtsanmodning af 11. marts 2020 blev besvaret den 13. marts 2020. Netop på det tidspunkt forelå der en helt ekstraordinær situation i Danmark, idet der var sket en nedlukning af landet på grund af COVID-19. Regionen har i sin genvurdering af sagen den 23. april 2020 forsøgt at redegøre for de indgående overvejelser og konkrete afvejninger, som regionen foretog ved anvendelsen af bestemmelsen.”

2.3.3.2. Region Sjælland har oplyst bl.a. følgende vedrørende regionens vurdering af, at aktindsigt i indrapporteringen til Sundhedsstyrelsen ville kunne have væsentlige skadevirkninger i forhold til at modvirke uro og panik i befolkningen:

”Som anført i regionens fastholdelse af sin afgørelse i forbindelse med remonstrationen den 23. april 2020 var det vurderingen, at de væsentlige skadevirkninger, der kunne være tale om, var skadevirkninger i forhold til at modvirke uro og panik i befolkningen. I de akter, som A havde søgt om aktindsigt i, fremgik eksempler på formuleringer i regionens svar af 6. marts 2020 til Sundhedsstyrelsen vedrørende sygehusberedskab ved en COVID-19 pandemi såsom følgende:

’Fase 3

I denne fase (den pandemiske periode) må der forventes et betydeligt større patientantal end de infektionsmedicinske afdelinger på regionalt niveau kan rumme’

Under fase 3A i samme brev er der bl.a. videre anført følgende:

’Region Sjælland er opmærksom på, at der risikerer at være et utilstrækkeligt antal intensivpladser til rådighed til COVID-19-patienter i fase 3A. Region Sjælland undersøger derfor, om det er muligt at etablere yderligere intensivpladser ift. det ovenfor angivne i denne fase’.

Som det fremgår af regionens remonstration den 23. april 2020, undersøgte regionen, hvilken (sparsomme) praksis der forelå for anvendelse af offentlighedslovens § 33, nr. 5. Regionen fandt frem til, at den tidligere tilsvarende bestemmelse i offentlighedsloven af 1970 § 2, stk. 2, nr. 4, havde været fremdraget i forbindelse med en begæring om aktindsigt i de beredskabsplaner, som myndighederne udarbejder med henblik på at begrænse skadevirkninger af katastrofer, jf. Justitsministeriets sag L. A 1983-543-1 som nævnt i offentlighedsloven med kommentarer af John Vogter, 3. udgave, 1998, s. 252f. I denne sag havde Tilsynsrådet anført, at hovedparten af beredskabsplanerne ud fra hensynet til opretholdelse af sikkerhed, ro og orden måtte være omfattet af den nævnte undtagelsesbestemmelse og dermed undtaget fra aktindsigt. ”

2.3.3.3. Region Sjælland har anført bl.a. følgende vedrørende regionens synspunkt om, at væsentlige skadevirkninger ville kunne indtræde, hvis regionen gav aktindsigt i de ønskede oplysninger selvstændigt og uden mulighed for at kunne skabe den fornødne baggrundsforståelse og mulighed for dialog:

”Regionens synspunkt var, som det er forsøgt beskrevet i forbindelse med regionens remonstration af afgørelse i brev af 23. april 2020, at Region Sjællands indrapportering til Sundhedsstyrelsen kun var en lille del af den samlede kapacitet i Danmark på daværende tidspunkt. Derfor henviste regionen til, at Sundhedsstyrelsen på baggrund af alle indkomne indrapporteringer offentliggjorde dels et samlet overblik, som dækkede alle regioner dels et overblik over de enkelte regioner hver for sig.

Regionen er enig med Folketingets Ombudsmand i, at regionen burde have forsøgt at tage kontakt til A med henblik på at indgå dialog om indholdet af og baggrunden for indrapporteringen til Sundhedsstyrelsen. Regionen har ingen forklaring på, at det ikke skete. En sådan dialog ville evt. kunne have bevirket et andet udfald af aktindsigtssagen. ”

2.3.3.4. Region Sjælland har anført bl.a. følgende vedrørende regionens bemærkning om, at regionen også havde inddraget bl.a. det forhold, at de ønskede oplysninger var et øjebliksbillede på kapacitetssituationen eller manglen på kapacitet:

”Regionens bemærkninger (...) var et forsøg på at give en dækkende beskrivelse af samarbejdet med Sundhedsstyrelsen.

Situationen var, at styrelsen, som det fremgår af sagens dokumenter, løbende kom med anmodninger til regionen om at få et overblik over kapacitet og eventuelle mangler, og at regionen løbende gav svar herpå forbundet med usikkerhed og under betydeligt tidspres. ”

2.3.3.5. Region Sjælland har anført bl.a. følgende vedrørende regionens henvisning til, at regionen ikke (selv) havde mulighed for at validere de oplysninger, som aktindsigten omfattede:

”Region Sjælland kan oplyse, at regionen ikke har tillagt det selvstændigt vægt i forbindelse med afslag på aktindsigten, at regionen ikke havde mulighed for at validere de oplysninger, som aktindsigten omfattede. Der er således ikke henvist til en manglende mulighed for validering i regionens afgørelse af 13. marts 2020. Ved regionens remonstration i brev af 23. april 2020 er det i afslutningen anført, at regionen havde inddraget, at det var op til Sundhedsstyrelsen at validere de indrapporterede tal. ”

2.3.3.6. Region Sjælland har anført bl.a. følgende om betydningen af regionens henvisning til de centrale myndigheder i regionens afgørelse af 13. marts 2020:

”Regionens henvisning (...) til de centrale myndigheder var alene tænkt som en vejledning til A om, hvor han kunne holde sig orienteret om situationen.

Det forhold at andre myndigheder kom med udmeldinger havde ikke betydning for regionens stillingtagen til aktindsigtsanmodningen. ”

2.3.3.7. Region Sjælland har anført bl.a. følgende om, hvorvidt regionen i forbindelse med behandlingen af aktindsigtsanmodningen havde haft en korrespondance eller kontakt med andre myndigheder om behandlingen af aktindsigtssagen, herunder om nødvendigheden af at meddele aktindsigt efter bestemmelsen i offentlighedslovens § 33, nr. 5:

”Region Sjælland modtog A's aktindsigtsanmodning den 11. marts 2020, og regionen traf afgørelse i sagen den 13. marts 2020. I forbindelse med remonstrationen af sagen havde regionen en uformel telefonisk kontakt til Sundhedsministeriet vedr. miljøoplysningsloven og evt. praksis vedr. offentlighedslovens § 33, nr. 5. Regionen har i øvrigt ikke haft en korrespondance eller kontakt med andre myndigheder vedrørende behandlingen af A's aktindsigtssag. ”

Region Sjælland har den 15. september 2020 telefonisk uddybet, at der ikke har været kontakt til andre myndigheder eller fagpersoner, f.eks. med sundhedsfaglig eller sikkerhedsmæssig ekspertise, i forbindelse med den konkrete vurdering af, at de ønskede oplysninger kunne undtages fra aktindsigt med henvisning til offentlighedslovens § 33, nr. 5.

2.4. Din opfattelse

I din mail af 16. marts 2020 klagede du over Region Sjællands afgørelse af 13. marts 2020. Du anførte bl.a. følgende:

”Da indrapporteringen er sendt fra regionen til Sundhedsstyrelsen, bør der umiddelbart ikke være noget til hinder for at udlevere den, særligt ikke idet jeg har tilbudt at indsnævre telefonisk for ikke at ligge regionen administrativt til last i denne krisetid.

Henvisningen til den såkaldte generalklausul i offentlighedsloven er i min optik ikke valid, idet hensyne ikke konkretiseres, som det er ombudsmandens praksis. Det synes åbenlyst at regionens kapacitet og dermed dens disponeringer som politisk enhed bør være tilgængelig for offentligheden.

Er hensynet offentlighedens tryghed og risikoen for at skabe frygt ved at frigive informationerne, er det ikke i tråd med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis.

...

Et af offentlighedslovens udtrykkelige formål er at understøtte tilliden til den offentlige forvaltning (§ 1, stk. 1, nr. 5). Dette formål har stor betydning i den aktuelle sag.”

I din klage til mig af 28. maj 2020 anførte du bl.a. følgende:

”Jeg er uenig i afgørelserne og Ankestyrelsens snit, som grundlæggende giver regionerne ret i at den såkaldte generalklausul i meget vidt omfang kan bruges til at afvise aktindsigt i for borgerne væsentlige og aktuelle oplysninger, uden at konkretisere hvori risikoen for borgeren består.”

2.5. Min vurdering

2.5.1. Som det fremgår af forarbejderne til generalklausulen i offentlighedslovens § 33, nr. 5 – jf. ovenfor under pkt. 2.1 – er det forudsat, at bestemmelsen kun anvendes i begrænset omfang, og kun når hemmeligholdelse må anses for at være klart påkrævet. Endvidere finder bestemmelsen kun anvendelse, når der er nærliggende fare for, at de beskyttelsesværdige interesser vil lide skade af betydning.

Bestemmelsen er med andre ord tiltænkt et snævert anvendelsesområde. Det er i alle tilfælde en forudsætning for at undtage oplysninger fra aktindsigt efter bestemmelsen, at myndigheden har foretaget en konkret vurdering af behovet for hemmeligholdelse og risikoen for skadevirkninger ved en udlevering samt nærmere redegjort for disse overvejelser.

Se i den forbindelse bl.a. [FOB 2016-57](#) og [FOB 2017-3](#), som er gengivet ovenfor under pkt. 2.2.

2.5.2. Som beskrevet ovenfor befandt Danmark sig på tidspunktet for din aktindsigtsanmodning i en ekstraordinær situation, der førte til bl.a. nedlukning af store dele af landet. Ved nedlukningen indførte regeringen en række restriktioner og tiltag med henblik på at mindske smittespredningen af COVID-19.

Region Sjælland har i afgørelsen af 13. marts 2020 begrundet afslaget på aktindsigt efter offentlighedslovens § 33, nr. 5, med, at der var tale om en ekstraordinær situation, hvor væsentlige hensyn og tungtvejen-

de beskyttelsesinteresser gjorde sig gældende i forbindelse med, at regionen kunne kommunikere uden offentlighed med Sundhedsstyrelsen.

Region Sjælland uddybede sit synspunkt i forbindelse med genvurderingen af 23. april 2020. Regionen skrev, at det ville kunne have væsentlige skadevirkninger i forhold til at modvirke ”uro og panik” i befolkningen, hvis regionen selvstændigt og uden mulighed for at kunne skabe den fornødne baggrundsforståelse gav den ønskede aktindsigt. Andetsteds i samme afgørelse taler regionen om ”uro og usikkerhed hos en stor del af befolkningen i en national krisesituation”.

Efter min opfattelse er hensynet til at modvirke panik e.l. i befolkningen et hensyn, der kan begrunde, at der gives afslag på aktindsigt efter bestemmelsen i offentlighedslovens § 33, nr. 5.

Samtidig må det fastholdes, at offentlighedsprincippet udgør en udbygning af folkestyret, og at en almindelig adgang til dokumenter i den offentlige forvaltning i dag må anses for at være et centralt kendetegn for et åbent, demokratisk samfund. Det er således et grundlæggende formål med offentlighedsloven at understøtte befolkningens informationsgrundlag og offentlighedens kontrol med den offentlige forvaltning, herunder mediernes formidling af information til offentligheden. Jeg henviser til offentlighedslovens § 1, stk. 1, og betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven, s. 243, jf. ovenfor under pkt. 2.1.

Det klare udgangspunkt efter offentlighedsloven er derfor, at befolkningen skal have indsigt i forholdene i forvaltningen, også hvor viden om disse forhold kan give grundlag for utryghed og bekymring. Det gælder ikke mindst, når aktindsigtsanmodningen som her angår spørgsmål af væsentlig samfundsmæssig og sundhedsmæssig interesse.

At anvende generalklausulen i offentlighedslovens § 33, nr. 5, til at tilbageholde information om eventuelle kapacitetsmangler i den offentlige sektor, må på den baggrund efter min opfattelse kræve, at de mulige skadevirkninger går videre end til at skabe eller forøge en generel eller abstrakt utryghed og usikkerhed i befolkningen, f.eks. ved at befolkningen vil handle på en sådan måde, at smittebekæmpelsen eller behandlingen af syge vil blive vanskeliggjort.

Endvidere skal de mulige skadevirkninger være såvel konkretiserede som sandsynliggjorte. Og det skal som led heri overvejes, om skadevirkningerne i form af panik e.l. kun kan forebygges ved at tilbageholde oplysningerne, eller om det vil være tilstrækkeligt at supplere de ønskede oplysninger med anden information, der vil give befolkningen en bedre samlet forståelse af forholdene.

Det anførte gælder også, hvor landet befinder sig i en så ekstraordinær situation, som Danmark befandt sig i på tidspunktet for sagens afgørelse. Det er således ikke tilstrækkeligt til at afslå aktindsigt efter offentlighedslovens § 33, nr. 5, at der foreligger en ekstraordinær situation, at hensynet til at undgå panik e.l. er sagligt, og at der er en abstrakt risiko for, at meddelelse af aktindsigt kan bevirke panik e.l. i befolkningen.

Som det fremgår ovenfor, har Region Sjælland anført, at aktindsigt i de ønskede oplysninger ville kunne have væsentlige skadevirkninger i forhold til at modvirke ”uro og panik” i befolkningen, og regionen har i sin udtalelse til mig henvist til eksempler på oplysninger i indrapporteringen til Sundhedsstyrelsen, som efter regionens vurdering kunne have denne effekt. Regionen har imidlertid ikke nærmere redegjort for, hvorfor offentliggørelse af oplysningerne skulle kunne skabe uro eller usikkerhed – endsige panik. Selv

hvis offentlighedslovens § 33, nr. 5, kunne have fundet anvendelse med henblik på at forebygge uro og usikkerhed, var det, som Region Sjælland har anført som begrundelse for at anvende bestemmelsen i offentlighedslovens § 33, nr. 5, dermed for generelt og udokumenteret til at afslå dit ønske om aktindsigt.

2.5.3. Derudover fremgår det af Region Sjællands genvurdering af 23. april 2020, at regionen lagde vægt på bl.a., at skadevirkningerne efter regionens vurdering ville kunne indtræde, ”hvis regionen selvstændigt og uden mulighed for at skabe den fornødne baggrundsforståelse og mulighed for dialog gav aktindsigt i de ønskede oplysninger”. I udtalelsen til mig har regionen uddybet synspunktet og anført, at ”regionen burde have forsøgt at tage kontakt til A med henblik på at indgå dialog om indholdet af og baggrunden for indrapporteringen til Sundhedsstyrelsen (...). En sådan dialog ville evt. kunne have bevirket et andet udfald af aktindsigtssagen”.

Jeg forstår umiddelbart denne del af Region Sjællands begrundelse sådan, at regionen ikke nødvendigvis havde fundet, at oplysningerne skulle holdes hemmelige, hvis regionen over for dig havde peget på de oplysninger, der kunne misforstås, og redegjort for, hvordan de efter myndighedens opfattelse (retteligt) skulle forstås. Dette forhold taler også for, at der ikke var grundlag for at afslå aktindsigt efter bestemmelsen i offentlighedslovens § 33, nr. 5.

Jeg bemærker i den forbindelse endvidere, at risikoen for, at den, der søger om aktindsigt, eller andre misforstår de oplysninger, som vil skulle udleveres efter offentlighedsloven, i almindelighed ikke kan tillægges betydning ved myndighedernes stillingtagen til ansøgninger om aktindsigt.

Dette må navnlig ses i lyset af, at offentlighedslovens § 7 tillægger ”enhver” adgang til aktindsigt, og at loven ikke stiller krav om, at ansøgninger om aktindsigt skal begrundes. Hvis der er risiko for, at de oplysninger eller dokumenter, der gives aktindsigt i efter offentlighedsloven, kan misforstås eller give et forkert billede af sagen mv., har myndigheden, som regionen også er inde på, mulighed for i forbindelse med meddelelsen af aktindsigt at pege på de pågældende oplysninger eller dokumenter og redegøre for, hvordan de efter myndighedens opfattelse (retteligt) skal forstås. Jeg henviser til [FOB 2017-3](#).

2.5.4. Samlet set er det min opfattelse, at Region Sjælland ikke havde grundlag for at undtage de ønskede oplysninger fra aktindsigt efter bestemmelsen i offentlighedslovens § 33, nr. 5.

Jeg har gjort Region Sjælland og Ankestyrelsen bekendt med min opfattelse. Da regionen den 13. august 2020 i forbindelse med min behandling af sagen har givet dig aktindsigt i oplysningerne, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Jeg har noteret mig Region Sjællands bemærkning om, at det ikke var et argument for at undtage oplysningerne fra aktindsigt, at de ønskede oplysninger var et øjebliksbillede på kapacitetssituationen eller manglen på kapacitet. Region Sjælland har herudover i sin udtalelse anført, at regionen ikke har tillagt det selvstændigt vægt, at regionen ikke havde mulighed for at validere de oplysninger, som aktindsigten vedrørte.

Jeg er enig i, at disse hensyn ikke kunne tillægges vægt i den konkrete sag.

Endelig har jeg noteret mig, at Region Sjælland har oplyst, at henvisningen til de centrale myndigheder i afgørelsen af 13. marts 2020 alene var tænkt som en vejledning til dig om, hvor du kunne holde dig

orienteret om situationen. Jeg bemærker hertil, at jeg er enig i, at det anførte i afgørelsen ikke var relevant for afgørelsens lovlighed og indhold.

3. Ankestyrelsens afgørelse om ikke at rejse en tilsynssag

3.1. Retsgrundlaget

Bestemmelserne §§ 30 og 31 i lovbekendtgørelse nr. 1032 af 6. juli 2018 om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab (regionsloven) har følgende ordlyd:

”§ 30. Tilsynet med regionerne varetages af Ankestyrelsen.

§ 31. Lov om kommunernes styrelse kapitel VI og VII om tilsynet med kommunerne finder i øvrigt tilsvarende anvendelse for Ankestyrelsens tilsyn med regionerne. ”

I § 48 a i lovbekendtgørelse nr. 47 af 15. januar 2019 om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven) er det fastsat, at det er Ankestyrelsen, der beslutter, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag.

Den nugældende bestemmelse i § 48 a blev indført ved lov nr. 176 af 21. februar 2017 og indeholder en målretning af (dengang) Statsforvaltningens udvælgelse af tilsynssager. I forarbejderne hertil (lovforslag nr. LF 56 af 9. november 2016) er der anført bl.a. følgende:

”Ved Statsforvaltningens vurdering af, hvorvidt der er anledning til at rejse en tilsynssag, vil videre – som det er tilfældet i dag – kunne indgå, at der er tale om en sag vedrørende en kommunal eller regional afgørelse om aktindsigt efter offentlighedsloven, som falder inden for det kommunale tilsyn, jf. her § 38 i offentlighedsloven.

Det forudsættes, at Statsforvaltningen i sin udvælgelse af sager har fokus på, om en sag rejser de nævnte spørgsmål om overholdelsen af kommunalfuldmagten, myndighedsfuldmagten, lov om kommunernes styrelse, regionsloven og aktindsigt efter offentlighedsloven.

Statsforvaltningen vil ikke være forpligtet til at inddrage disse yderligere momenter ved bedømmelsen af enhver henvendelse, Statsforvaltningen måtte modtage som led i det kommunale tilsyn. Momenterne er alene eksempler på forhold, der kan tillægges betydning af Statsforvaltningen ved vurderingen af, hvorvidt en sag generelt er egnet til at understøtte det kommunale tilsyns formål og funktion. Herved skabes de bedste muligheder for en fleksibel målretning af Statsforvaltningens tilsyn. ”

Bestemmelserne suppleres af offentlighedslovens § 38, stk. 1, som har følgende ordlyd:

”§ 38. En afgørelse om afslag på aktindsigt, der er truffet af en kommune, en region eller et kommunalt fællesskab i sager, hvor der ikke er nogen administrativ klageinstans, skal være ledsaget af vejledning

om muligheden for at indbringe sagen for den kommunale og regionale tilsynsmyndighed og om den fremgangsmåde, der er nævnt i 2. pkt. En henvendelse om at indbringe sagen for den kommunale og regionale tilsynsmyndighed skal rettes til den pågældende kommune eller region m.v. i overensstemmelse med ordningen i § 37, stk. 2.”

Jeg henviser til Mohammad Ahsan, Offentlighedsloven med kommentarer, 2. udgave (2020), s. 870, hvor der anføres bl.a. følgende:

”Med § 38 ændres der for en principiel betragtning ikke ved den gældende tilsynsordning, hvorefter Ankestyrelsen selv beslutter, om der er grundlag for at rejse en tilsynssag. Det kan dog samtidig anføres, at § 38 – i lyset af de hensyn, bestemmelsen tilsigter at varetage – bygger på en antagelse om, at Ankestyrelsen med velvilje overvejer at foretage en nærmere undersøgelse af en henvendelse vedrørende aktindsigt.”

3.2. Ankestyrelsens afgørelse af 18. maj 2020

Som det fremgår ovenfor under pkt. 1, besluttede Ankestyrelsen ved afgørelsen af 18. maj 2020 ikke at rejse en tilsynssag på baggrund af din klage over Region Sjællands afgørelse af 13. marts 2020.

Det fremgik af afgørelsen bl.a., at styrelsen ikke havde fundet tilstrækkeligt grundlag for at antage, at en nærmere undersøgelse af sagen ville føre til en konstatering af, at regionen havde undtaget dokumenter eller oplysninger fra aktindsigt i strid med retten til aktindsigt.

3.3. Ankestyrelsens udtalelse i sagen

I min høring af 25. juni 2020 bad jeg Ankestyrelsen om at redegøre for, hvorfor Ankestyrelsen ikke fandt anledning til at rejse en tilsynssag, og hvilken prøvelse af Region Sjællands afgørelse Ankestyrelsen i den forbindelse havde foretaget. Ankestyrelsen har i sin udtalelse af 8. september 2020 anført bl.a. følgende hertil:

”Region Sjælland havde samlet skønnet, at det var nødvendigt at undtage oplysningerne om kapacitet og kapacitetsmangler fra aktindsigt for at modvirke væsentlige skadevirkninger i forhold til at modvirke uro og panik i befolkningen.

Ved sagens behandling fandt Ankestyrelsen det tvivlsomt, om de enkelte dele af Region Sjællands begrundelse var tilstrækkeligt konkretiseret til at kunne undtage oplysningerne om kapacitetsmangler fra aktindsigt efter 2013-offentlighedslovens § 33, nr. 5.

På tidspunktet for Region Sjællands afgørelse (og genvurdering) befandt Danmark sig imidlertid i en ganske særlig situation, hvor COVID-19 lige havde ført til en ekstraordinær ’nedlukning’ af landet. Det var Ankestyrelsens vurdering, at der var helt usædvanlige hensyn at tage til planlægning, sikkerhed og sundhed.

Ankestyrelsens begrundelse for ikke at undersøge sagen nærmere skal ses på baggrund af denne ekstraordinære situation. Samtidig har styrelsen som tilsynsmyndighed for kommuner og regioner ikke den tilstrækkelige faglige viden til at kunne tilsidesætte en vurdering foretaget af Region Sjælland som sundhedsmyndighed af det konkrete beskyttelsesbehov i forhold til den daværende sundhedsmæssige og ordensmæssige situation opstået som følge af COVID-19. Således var det Ankestyrelsens vurdering, at

indhentelse af yderligere oplysninger i den daværende ekstraordinære situation ikke ville kunne give grundlag for en anden vurdering af det centrale spørgsmål i sagen efter 2013-offentlighedslovens § 33, nr. 5 – nemlig behovet for at tilbageholde oplysningerne af hensyn til samfundsmæssig orden.

Ankestyrelsen er i sagens natur enig i, at f.eks. hensyn til at undgå, at oplysninger bliver misforstået, at oplysninger ikke er valideret, og at der foretages en centraliseret udmelding af oplysninger om et givent emne, ikke i almindelighed kan tillægges betydning ved afgørelse af aktindsigtsspørgsmål. Det var imidlertid ikke de forhold, vi lagde vægt på i vores vurdering, men derimod de ovenfor anførte. ”

3.4. Din opfattelse

Dine bemærkninger til Ankestyrelsens afgørelse af 18. maj 2020 er gengivet ovenfor under pkt. 2.4.

3.5. Min vurdering

Jeg må forstå, at Ankestyrelsen fandt det tvivlsomt, om de enkelte dele af Region Sjællands begrundelse var tilstrækkeligt konkretiseret til at kunne undtage oplysningerne om kapacitetsmangler fra aktindsigt efter bestemmelsen i offentlighedslovens § 33, nr. 5. Det var imidlertid Ankestyrelsens vurdering, at der var helt usædvanlige hensyn at tage til planlægning, sikkerhed og sundhed, og Ankestyrelsen fandt på baggrund af bl.a. den ekstraordinære situation, som Danmark befandt sig i, ikke grundlag for at undersøge sagen nærmere.

Jeg må samtidig forstå Ankestyrelsens afvisning af at rejse en tilsynssag vedrørende Region Sjællands afslag på aktindsigt efter offentlighedslovens § 33, nr. 5, sådan, at det var Ankestyrelsens opfattelse, at indhentelse af yderligere oplysninger ikke ville kunne give grundlag for en anden vurdering end den, som Region Sjælland havde foretaget efter offentlighedslovens § 33, nr. 5.

Som anført under pkt. 2.5 ovenfor er det også i forbindelse med bekæmpelse af COVID-19 afgørende, at myndighederne holder sig offentlighedslovens grundlæggende formål for øje. Det forhold, at Danmark befandt sig i en ekstraordinær situation, kan således efter min opfattelse ikke i sig selv begrunde, at Ankestyrelsen ikke undersøger sagen nærmere. De særlige forhold kan alene indgå i Ankestyrelsens vurdering af, om styrelsen – på baggrund af en sædvanlig prøvelse – må nå til den konklusion, at betingelserne i offentlighedslovens § 33, nr. 5, er opfyldt.

Det er som nævnt min opfattelse, at Region Sjælland ikke havde grundlag for at undtage de ønskede oplysninger fra aktindsigt efter bestemmelsen i offentlighedslovens § 33, nr. 5. Jeg henviser til det, som jeg har anført ovenfor under pkt. 2.5.

Ankestyrelsen har anført, at styrelsen som tilsynsmyndighed ikke har den tilstrækkelige faglige viden til at kunne tilsidesætte en vurdering foretaget af Region Sjælland som sundhedsmyndighed. Udsagnet synes at forudsætte, at sagen i regionen blev behandlet med inddragelse af anden relevant faglig ekspertise end en juridisk ekspertise. Det fremgår imidlertid ikke af afgørelsens begrundelse, at dette har været tilfældet, ligesom begrundelsen ikke i øvrigt indeholder en mere konkretiseret forklaring på, hvordan de pågældende skadevirkninger vil kunne indtræde, såfremt der blev givet aktindsigt i de ønskede oplysninger. Ankestyrelsen var således – trods manglende sundhedsfaglig kompetence – ikke udelukket fra at foretage en efterprøvelse af, om de anførte hensyn var tilstrækkeligt konkret underbygget.

Jeg er derfor ikke enig i Ankestyrelsens vurdering af, at indhentelse af yderligere oplysninger i anledning af din klage ikke ville kunne give Ankestyrelsen grundlag for en anden vurdering af Region Sjællands afslag på aktindsigt efter offentlighedslovens § 33, nr. 5.

Jeg har gjort Ankestyrelsen bekendt med min opfattelse. Da Region Sjælland den 13. august 2020 i forbindelse med min behandling af sagen har givet dig aktindsigt i oplysningerne, foretager jeg mig heller ikke mere vedrørende Ankestyrelsens prøvelse.